

Remissvar: Förslag om sänkt skatt på plastbärkassar

IVL Svenska Miljöinstitutet inbjudits att inkomma med remissvar angående promemorian Förslag om sänkt skatt på plastbärkassar inför budgetpropositionen 2024 (Fi2023/01508). Vi väljer att svara med följande synpunkter.

IVL Svenska Miljöinstitutet avstyrker förslaget att nu kraftigt sänka denna skatt och föreslår att den i stället breddas till att inkludera pappersbärkassar. Detta skulle i vår mening ge fortsatta incitament för att minska användningen av engångsartiklar och stödja omställning mot en mer cirkulär ekonomi.

I den studie av försäljningseffekter av skatt på plastbärkassar som Svenska MiljöEmissionsData, SMED, gjorde på Naturvårdsverkets uppdrag (SMED rapport 3 år 2022) framgår att skatten inte bara påverkade antalet plastbärkassar som handlades utan att användningen av papperskassar samtidigt steg. Rapporten ger även en indikation om att den totala försäljningen av bärkassar i butik minskade med uppemot en tredjedel, användningen av plastkassen byttes troligen inte helt till en användning av papperskasse. I en fråga som Kantar-Sifo ställde för rapportens räkning nästan två år efter att skatten införts uppgav 9 av 10 personer att de alltid eller oftast har med sig en egen kasse när de handlar i mataffären. Flertalet ser alltså en möjlighet att återanvända bärkassar vid handling av mat.

Att upprepade gånger återanvända produkter och undvika engångsartiklar har en god effekt för miljön och resurshushållningen och är det som eftersträvas med en mer cirkulär ekonomi. Det har inte gjorts någon samlad miljömässig analys av de effekter som skatten på plastbärkassar haft. En sådan analys hade varit bra för att veta på vilket sätt ändringar av skatten påverkar miljön. Utifrån de underlag som vi haft del av framstår det som sannolikt att en breddning av skatten till både plast- och pappersbärkassar skulle ge en miljömässigt väsentligt bättre effekt än det förslag som nu är framtaget att enbart kraftigt sänka skatten på plastbärkassar. Oavsett vad regeringen väljer att göra vore det bra med en mer samlad miljöanalys

kring detta styrmedel, och en diskussion om hur återanvändningen av bärkassar, och andra förpackningar för livsmedel, kan förmås att öka.

IVL Svenska Miljöinstitutet är ett oberoende forskningsinstitut som arbetar brett med hållbarhetsfrågor. IVL är en del av Svenska MiljöEmissionsData, SMED, som tar fram och utvecklar olika typer av miljöstatistik. IVL ledde SMEDs studie kring försäljningseffekter vid införandet av skatten på plastbärkassar. Detta svar har även hämtat kunskap från MISTRA-programmet STEPS där forskare från olika discipliner studerar en mer hållbar användning av plast i samverkan med industriexperter.

Med vänlig hälsning

IVL Svenska Miljöinstitutet AB
Marie Fossum Strannegård, VD